

candidissimus sex quotannis mensibus, ab æstivo solstitio ad brumale fornicibus multis circumpositis excoquitur. Quo opere quanta lignorum vis absimitur, *Fekenham forrest* densissimus quondam saltus, & circumvicinæ sylvæ, si homines taceant, sua raritate magis magisque indies eloquentur. Si vero Richardum *De la Wich* Episcopum Cicestrensem, qui hinc oriundus, hos fontes suis precibus eduxisse scriberem, vereor ne quibusdam in divinam providentiam iniquior, & ad aniles fabulas propensior viderer. Eo usque tamen provecta est majorum pia credulitas, ut hoc non solum firmiter crediderint, literisque prodiderint; verum etiam illi divinos quodammodo honores eo nomine detulerint: cum illum ob juris Pontificii scientiam, & vitæ integritatem in Divorum numerum Urbanus IIII solenni Apotheosi retulisset. Verum ante hunc Richardum natum, de his fontibus sic scripsit Gervasius Tilburienfis, licet non omnino vere: *In Episcopatu VVigornienfi est villa suburbana Wichum nomine, in qua sub monticuli cujusdam radice, aqua profluit dulcissima. In hujus ripa putei numero pauci cernuntur, quorum profunditas modica, & aqua salissima. Cum in cacabis aqua bullitur, densescit in salem albidissimum, ferturque ab universa provincia, quod à Nativitate Domini, usque ad nativitatem Sancti Ioannis Baptiste, salissima scaturit aqua: per alteram anni partem subdulcis prorumpit & ad salem inutilis, & quod mirabilius arbitror, cum ad usum salis aqua prorumpit oportuni partem, vix superexcrecit, & cum tempus advenit saluginis nulla vicinitate frangitur aqua fluvialis, nec in aliqua propinquitate maris invenitur. Quinetiam in ipsis Regiis tabulis quas Domesday dicimus, in Wich sunt octo salina Regis & Comitum que in ipsa hebdomada qua bulliebant, & exercebant, in die Veneris reddebant 16 bulliones, &c.*

* Locus corruptus.

Worcester.

Branogenium.

Non quatuor hinc miliaria delatus est Sabrina, quin præcipuam provinciæ urbem *Worcester* sibi appositam lentior quasi demirans præterfluit, & admiratione sane non indigna est, sive vetustatem, sive venustatem spectes. Ejus utique meminerunt Antoninus sub BRANONII nomine, & Ptolemæus (apud quem librorum incuria suo loco exulat) sub BRANOGENII, quo nomine etiamnum *Caer Wrangon* Britannis vocatur, Ninnii Catalogo *Caer Guoragon*, & *Caer Guorcon*, Saxonibus postea *Weogane-cearceper*, *Wegeopna-cearceper*, & *Wipe-cearceper*, nescio an à *VVire* nemoroso saltu adjuncto, Latinis *VVigornia*, quo nomine inter primos, ni male memini, usus est Iosephus Exoniensis elegantissimus illius ævi Poëta (qui Cornelii Nepotis nomine circumfertur) in his ad Baldwinum Cantuariensem Archipræsulem verbis:

*In numerum jam crescit honor, te tertia poscit
Insula, jam meminit VVigornia, Cantia discit,
Romanus meditat apex, & naufraga Petri
Ductorem in mediis expectat cymba procellis.*

A Romanis, ut probabile est, condita fuit, cum ad Trans-Sabrinis Britannos cohibendos secundum Orientalem Sabrinæ ripam, uti ad Rheni meridionalem, urbes per intervalla disponent. Posita est in loco modice acclivi ad flumen, quod turrigero ponte conjungitur, olim Romanorum, ut habet antiqua membranula, super-

ba mœnibus, nunc etiam muro satis firmo munita. Sed decus est ab incolis, qui sunt numerosi, humani, & lanificio opulenti, ab ædificiorum nitore, à templorum numero, & maxime à sede Episcopali, quam Sexvulfus Merciorum Episcopus, anno Christi DCLXXX constituit, constructa ad Australem urbis partem Ecclesia Cathedrali, quæ sæpius reparata, & ab Episcopis & Monachis paulatim producta ad Occasum, fere usque ad *Sabrinariam*. Speciosum sane & magnificum est ædificium, monumentis Ioannis Regis, Arthuri Principis Walliæ, quorundam *Beauchamporum* nobile; doctissimisque viris (Præbendarios vocant) Collegium non minus inclytum, quam olim fuerat Monachorum Monasterium, aut presbyterorum cœnobium. In hoc enim statim à fundatione collocati erant, ut in reliquis Angliæ cœnobiis, presbyteri conjugati, diuque magna cum sanctitatis opinione Ecclesiis præfuerunt; donec Dunstanus Archiepiscopus Cantuariensis in Synodo decrevisset, ut deinceps religiosi in Angliæ cælibem vitam traducerent. Tunc enim Oswaldus hujus urbis Episcopus, quo nemo unquam rem monasticam magis enixe promovit, presbyteros submovit, monachosque induxit. Quod Rex Eadgarus his verbis testatur: *Monasteria tam Monachorum, quam virginum destructa, & penitus neglecta in tota Anglia erant, quæ ego ad Dei laudem pro remedio anime meæ reparare, & servorum & ancillarum Dei numerum multiplicare decrevi, & jam quadraginta & septem Monasteria cum Monachis, & Sanctimonialibus constitui, & si Christus mihi concesserit vitam tamdiu usque ad quinquagesimum remissionis numerum, meæ devotæ Deo munificentie oblatione procedere decrevi. Vnde nunc in præfenti Monasterium quod reverendus Episcopus Oswaldus in sede Episcopali Wipe-cearceper in honorem Sanctæ Dei genetricis Mariæ amplificavit & eliminatis clericorum neniis, &c. religiosis Dei servis monachis meo assensu, & favore suffultus locavit; Ego ipsis monastice religionis viris regali auctoritate confirmo, & consilio & assipulatione Principum & Optimatum meorum corrobore, & consigno, &c. Satisque longo post tempore, cum Danorum incurfionibus, & intestinis dissidiis res Ecclesiastica proclinata ita succubuisse, ut pro numero religioso grege quem hic Oswaldus instituerat, vix duodecim superfuissent: sublevavit, & ad numerum quinquaginta adauxit, novamque Ecclesiam ædificavit Wulstanus, qui huic Ecclesiæ præsidebat Episcopus circa annum mundi redempti CIO LXXX, vir, ut ea ferebant tempora, minus literatus, sed tam simplici sine fuce sinceritate, & tam severa vitæ austeritate, ut pravis terrori, bonisque amoris fuerit, & post mortem in Sanctorum numerum Ecclesia retulerit. Sed hos Monachos, cum in omni rerum affluentia, amplius quingentos annos, quasi rerum potiti fuissent, Henricus Octavus ejecit, & pro illis Decanum, & Præbendarios substituit, ludumque literarium ad erudiendam juventutem erexit. Proxime hanc Ecclesiam, nudum Castellum nomen, & area manet, quod (ut in Guilielmo Malmesburiensi in libro de Pontificibus legitur) *Visus Vicecomes VVigornia à Guilielmo Primo constitutus in ipsis pene faucibus monachorum construxit, adeo ut fossatum cæmeterii partem decideret. Verum hoc castellum temporis iniquitate, & fortuito incen-**

Presbyteri conjugati.

Regist. Ecclesiæ Wigornienfis. Anno. 964.

S. Wulstanus.